

Naam: J Kok
Datum: 05 november 2024
Eenheid/Programma: Programma Stedelijke ontwikkeling

Collegevoorstel

Onderwerp	Samenwerken met het Rijk op een verstedelijkingsstrategie
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Bespreekstuk Ja, 12 november 2024
Portefeuillehouder	A. Maathuis
Openbaar	Openbaar met embargo tot 20 november *Dit voorstel is onder embargo tot het moment dat het rijk communiceert over de resultaten van de BOL vergadering van 7 november 2024. Dat zal gebeuren in de vorm van een kamerbrief. Die wordt in de week na 7 november verwacht. Tot die tijd kunnen wij niet communiceren. Communicatie wordt afgestemd op de communicatie van het Rijk.
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsbrief

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Op 7 november 2024 besloten Rijk en regio om een integrale verstedelijkingsstrategie voor Twente op te gaan stellen. In deze strategie werkt het Rijk samen met de 14 Twentse gemeenten, het Waterschap Vechtstromen en de Provincie Overijssel. Twente gaat samen met het Rijk verkennen wat nodig is om een schaa sprong te maken in Twente na 2030: een schaa sprong in inwoners, economie en alles wat daarbij hoort. Dit betekent een gebalanceerde ontwikkeling van wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit en groen in heel Twente. Met oog voor onder andere watervraagstukken, energie en klimaatadaptatie. Met deze verstedelijkingsstrategie draagt Twente bij aan de nationale opgaven en werken we aan een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Het college heeft besloten om in te stemmen met de samenwerkingsafspraken om gezamenlijk een integrale verstedelijkingsstrategie voor regio Twente op te stellen.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de op 7 november 2024 gemaakte samenwerkingsafspraken met het Rijk: "Rijk en regio (provincie, gemeenten, waterschap) spreken af gezamenlijk een integrale verstedelijkingsstrategie voor regio Twente op te stellen" (INT 93788);
2. De raad hierover te informeren via bijgaande raadsbrief. (RB 8528)

Inleiding

Op 7 november 2024 besloten Rijk en regio tijdens het bestuurlijk overleg Leefomgeving (BOL) tot een verstedelijkingstrategie voor Twente. Daarmee gaan Rijk en regio aan de slag voor Twente.

Waarom een verstedelijkingstrategie?

Het Rijk heeft in de Contourennotitie Nota Ruimte (2023) onder andere de Regio Twente benoemd als regio met kansen voor een brede schaa sprong: een schaa sprong in inwoners, economie en alles wat daarbij hoort. Dit is nog weer verder uitgewerkt in het Voorontwerp Nota Ruimte (2024) waarin Twente de status "initieerregio" heeft gekregen. Belangrijke voorwaarde voor de schaa sprong in Twente is een economische schaa sprong.

Daarom starten Rijk (met het ministerie van VRO als trekker) en regio (provincie Overijssel, de 14 Twentse gemeenten en waterschap Vechtstromen) met het opstellen van een regio brede verstedelijkingstrategie: de Ruimtelijke Ontwikkel Strategie Twente (ROS Twente).

Het doel van dit traject is een gedeeld beeld te krijgen tussen Rijk en Regio over de urgentie, aard, omvang, onderbouwing en aanpak van de samenhangende opgaven op het gebied van toekomstige verstedelijking.

Verstedelijking gaat niet alleen om woningbouw, maar ook om behoud van leefbaarheid, voorzieningen, werken en recreatie in de hele regio Twente.

Hoe ziet het proces er uit?

Voor de verstedelijkingstrategie wordt een plan van aanpak opgesteld die door alle partijen nog vastgesteld moet worden. Op basis hiervan gaan we samen aan de slag met het Rijk. Belangrijke onderwerpen daarbij zijn economie, woningbouw, verstedelijking en bereikbaarheid. Energie, waterbeschikbaarheid, klimaatadaptatie, defensie en groen in en om de stad worden ook meegenomen. De verstedelijking vindt plaats met oog voor de hele regio.

In de eerste fase wordt gewerkt aan een verkenning voor Twente met als vraag hoe Twente er in 2050 uit kan zien en welke stappen we daar nu voor moeten zetten om daar te komen. De tweede fase is een uitvoeringsagenda om de analyse in acties om te zetten. Uiteindelijk moet dit leiden tot een regionale uitvoeringsagenda.

Naast de Verstedelijkingstrategie wordt er vanuit Twente via de Twenteboard ook met het Rijk samengewerkt aan Elke Regio Telt. Samen met het Rijk en de Twenteboard kijken we naar de verbinding tussen beide trajecten en aanpakken.

RSIA en position Paper Twente 2050

De 14 gemeenten en provincie Overijssel hebben eerder al nagedacht wat een schaa sprong in Twente zou kunnen betekenen. Er is in 2023 gewerkt aan een Regionale Stedelijke Investeringsagenda voor de Twentse steden (RSIA). Deze RSIA is gemaakt door de drie Twentse steden en bevat een verkenning voor een schaa sprong van 100.000 inwoners erbij in Twente tot 2050.

In 2024 is voor alle 14 Twentse gemeenten de Position Paper Twente 2050 opgesteld. In deze position paper wordt onderzocht wat een verstedelijking voor de hele regio zou betekenen. In de position paper is de schaa sprong vergroot naar 100.000+ inwoners tot 2050. De 14 Twentse colleges hebben het voorstel voor de position paper op 3 september 2024 behandeld en aangeboden aan de gemeenteraden. In de Twenteraad van 17 september is de samenhang van RSIA, position paper en ROS Twente toegelicht.

In september 2024 heeft het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Vechtstromen aangegeven vanuit het waterbelang betrokken te willen zijn bij de verstedelijkingstrategie van Twente. Het Waterschap gaat hiermee ook een plek krijgen in de nog vast te stellen governance op dit traject.

De RSIA en de position paper Twente 2050 vormen belangrijke bouwstenen voor de met het Rijk te verkennen verstedelijkingstrategie. Andere bouwstenen voor de verkenning zijn de gemeentelijke ambities van alle 14 Twentse gemeenten op het gebied van wonen, werken en leven, de gemeentelijke omgevingsvisies, de provinciale Omgevingsvisie, de ruimtelijk economische bouwsteen voor Twente en andere documenten.

Beoogd effect

Met de verstedelijkingsstrategie onderzoeken we samen met Rijk wat nodig is om tot een schaa sprong te komen in Twente. Ook wordt duidelijker waar we samen met het Rijk kunnen optrekken om die schaa sprong te maken. Op de langere termijn draagt de verstedelijking bij aan een veerkrachtiger Twente en dragen we bij aan landelijke opgaven.

Argumenten voor

1.1. *Met verstedelijking gaan we werken aan een toekomstbestendig Twente*

Het is goed wonen, werken en recreëren in Twente. Om op de langere termijn veerkrachtig te blijven als regio, voorzieningen in steden en dorpen te behouden en toekomstbestendig te worden, is een schaa sprong in inwoneraantal en in economie noodzakelijk. Hiervoor gaan we verstedelijken. Dit doen we met oog voor de hele regio.

1.2. *We doen dit samen met het Rijk*

Het Rijk wil in specifieke gebieden in Nederland extra inzetten op verstedelijking. Twente is 1 van die gebieden waarvoor na 2030 potentie wordt gezien voor een brede schaa sprong in inwoners en economie. Deze potentie hangt samen met aspecten als de aanwezigheid van de UT (kennis), de hoge woonkwaliteit, de aanwezigheid van een innovatie ecosysteem en de ligging aan internationale corridors (bron: Voorontwerp Nota Ruimte).

In de komende tijd gaan we met het Rijk verkennen wat nodig is om te gaan verstedelijken in Twente. Wat is daarvoor nodig? Welke langjarige afspraken moeten we daarvoor maken? En waar gaan Rijk en regio samen optrekken om de verstedelijking vorm te geven?

1.3 *We doen dit integraal*

Verstedelijking is niet alleen woningbouw, maar gaat ook om behoud van leefbaarheid, werken, recreëren en voorzieningen. Dit vraagt allemaal ruimtelijke afwegingen waarbij vraagstukken zoals water, klimaatadaptatie, energie en groen een rol spelen. In de verstedelijkingsstrategie wordt in samenhang verkend wat verstedelijking gaat betekenen voor de regio Twente.

2.1 *Brede regionale basis nodig*

De beoogde schaa sprong langs de lijnen van de verstedelijkingsstrategie gaat Twente veranderen. Die verandering vraagt om een brede maatschappelijke basis. Raden en algemeen bestuur in deze fase reeds informeren over de ontwikkeling die wordt ingezet, doet recht aan verstedelijken vanuit een brede basis met aandacht voor de belangen, rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen.

Kanttekeningen

1.2 *Gezamenlijkheid ondanks verschillen in betrokkenheid*

Het doel van de verstedelijkingsstrategie is een veerkrachtig Twente in 2050. Verstedelijking is niet alleen iets voor de steden, maar betekent ook iets voor de rest van de regio. We willen toe naar een gezamenlijk verhaal. Risico is dat niet alle gemeenten in gelijke mate kunnen bijdragen aan het traject. In de op te zetten governance zal daarom veel aandacht zijn voor het verbinden met alle 14 gemeenten (ambtelijk, bestuurlijk, politiek).

Kosten, opbrengsten en dekking

De kosten voor deze verkenning van de verstedelijkingsstrategie worden gedeeld door het Rijk, de Provincie en de regio Twente (14 gemeenten en Waterschap Vechtstromen). De verhouding van de bijdragen is: 50% Rijk, 25% Provincie en 25% regio.

Het Rijk en de Provincie hebben al rekening gehouden met hun bijdrage aan de verkenning. De bijdragen vanuit de 14 gemeenten moet nog verder worden uitgewerkt. Dit zal gebeuren in het nog op te stellen plan van aanpak. Een grove inschatting is dat de kosten ergens tussen de 40 en 60 cent per inwoner per jaar komen te liggen. We verwachten dat het traject 2 jaar gaat duren.

Uitvoering

Als eerstvolgende stap wordt het plan van aanpak samen met het Rijk uitgewerkt. Hierin staat omschreven wat de belangrijke thema's zijn van de verstedelijkingsstrategie, de stappen die we gaan nemen, de governance en de kostenverdeling.

Bijlagen

INT 93788 BOL besluit van 7 november 2024 "verstedelijkingsstrategie Twente"
Raadsbrief (Raad - 8528)

Procesinformatie

Intern overleg

Dit collegevoorstel is intern besproken.

Afstemming met portefeuillehouder

Dit collegevoorstel is afgestemd met wethouder Maathuis.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Er komt een persbericht vanuit het Rijk. Wij sluiten hier op aan.

Dit voorstel is onder embargo tot het moment dat het rijk communiceert over de resultaten van de BOL vergadering van 7 november 2024. Dat zal gebeuren in de vorm van een kamerbrief. Die wordt in de week na 7 november verwacht. Tot die tijd kunnen wij niet communiceren. Communicatie wordt afgestemd op de communicatie van het Rijk.